

2016-09-03

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr MSN 2016/229

M 2016-1050

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Förslag till ändrad taxa för provning och kontroll inom livsmedels- och foderområdena

Förslag till beslut

Miljö och stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta ny taxa för provning och kontroll inom livsmedels- och foderområdena i enlighet med denna tjänsteskrivelse och dess bilaga vilket innebär att:

- a) Timtaxan höjs till 1 220 kronor per timme från och med 2017-01-01. Detta innebär en höjning med 5 procent.
- b) Årlig uppräknings av taxan sker i enlighet med Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) från och med 2018.
- c) Mindre ändringar av taxan genomförs vilket bl.a. innebär att möjligheten att timdebitera en ny verksamhet under första verksamhetsåret tas bort. Möjlighet att debitera ärenden som berör export- och importkontroll införs. Alla mindre ändringar finns redovisade under Övriga ändringar på sidan 3-4 i tjänsteskrivelsen.

Sammanfattning

Varje livsmedelsverksamhet betalar en årsavgift som motsvarar ett visst antal timmar av tillsyn baserat på risken för verksamheten. Det är viktigt att taxan motsvarar kostnaderna för tillsyn. Ligger taxan för lågt riskerar livsmedelsverksamheterna att inte få den tillsyn de har rätt till, eftersom resurserna inte täcker de antal inspektörstimmar som krävs.

Den offentliga kontrollen av livsmedel ska vara avgiftsfinansierad och huvudprincipen är att livsmedelskontrollen ska uppnå full kostnadstäckning.

I syfte att kunna ge verksamheterna den tillsyn de har rätt till och för att hålla en hög kostnadstäckningsnivå föreslås en höjning av taxan från nuvarande 1 160 kronor till 1 220

kronor från och med 2017. För exempelvis förskolor och restauranger som tilldelats 7 timmar i årlig kontrolltid, skulle det innebära en höjning av den årliga kontrollavgiften från 8 120 kr till 8 540 kr

Taxenivån föreslås uppräknas årligen enligt Prisindex kommunal verksamhet (PKV) från och med 2018.

En del mindre ändringar har gjorts i taxan. Punkten om att kunna timdebitera en nystartad verksamhet under det första året har tagits bort. Att debitera en timme per begärt exportintyg samt att kunna ta betalt per timme vid export- och importkontroll har lagts till.

Ärendet

Bakgrund

Enligt förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel (nedan kallad avgiftsförordningen) ska avgiften beräknas enligt den allmänna principen om tillräckliga finansiella resurser i artikel 26 i förordning (EG) 882/2004. Detta innebär att den offentliga kontrollen av livsmedel ska vara avgiftsfinansierad och huvudprincipen är att livsmedelskontrollen ska uppnå full kostnadstäckning. Konstruktionen av taxan gör att mycket få kommuner klarar att uppnå full kostnadstäckning genom enbart avgifter, istället finansieras en del av tillsynen av anslag. Snittet för kostnadstäckningen i Stockholms län för 2015 var 75 %, i Nacka har kostnadstäckningen de senaste åren legat mellan 70-80 %.

Årlig avgift baseras på risk

Kontrollavgiftens storlek baseras på den kontrolltid som tilldelas anläggningen. (Kontrollavgift= kontrolltid x timtaxa). Kontrolltiden för varje anläggning bestäms genom en riskbedömning av anläggningen bestående av riskklassificering med hänsyn till typ av verksamhet, produktionens storlek och konsumentgrupper samt en erfarenhetsklassificering med hänsyn till erfarenheter av verksamheten. Kontrolltiden räknas ut med hjälp av Livsmedelsverkets vägledning "Riskklassificering av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter".

Varje livsmedelsverksamhet betalar årsavgift som motsvarar ett visst antal timmar av tillsyn baserat på risken för verksamheten. Det är viktigt att taxan motsvarar kostnaderna för tillsyn. Ligger taxan för lågt riskerar livsmedelsverksamheterna att inte få den tillsyn de har rätt till, eftersom resurserna inte täcker de antal inspektörstimmar som krävs.

Förändringar och höjning av taxan enligt livsmedelslagstiftningen

Nya beräkningar har gjorts för att bestämma nivån på timavgiften avseende kontroll inom livsmedelsområdet. Beräkningarna har utgått från Sveriges Kommuner och Landstings,

(SKL) senaste modell för taxor inom livsmedelsområdet. Nuvarande taxa fastställdes 2015 och behöver därför justeras eftersom kostnaderna har ökat. Den nya timavgiften ska tillämpas från och med 1 januari 2017. För att kunna ge alla restauranger och matsalar den tillsynstid de har rätt till och för att öka kostnadstäckningen baserat på avgifter på dagens 75% till 79% bör taxan höjas med 5 %, från 1 160 kr till 1 220 kr, vilket är en höjning med 60 kronor per timme.

Uppräkning av taxa enligt Prisindex för kommunal verksamhet

I förslag till ny taxa ingår också ett förslag att från och med 2018 räkna upp taxan enligt Prisindex kommunal verksamhet, PKV. SKL rekommenderar PKV som prisindex som underlag vid beräkning av kostnadernas utveckling i fasta löner och priser. Indexet är lämpligt att använda vid beräkning av tillsynstaxa, eftersom det väl speglar förändringar i tillsynens kostnader i form av lön och priser för kommunal verksamhet (ärendehantering, ledningsstöd mm). PKV används i SKL:s egna beräkningar och beskrivningar av sektorns kostnadsutveckling. Flera av kommunerna i Stockholms län använder sig av PVK för att årligen räkna upp taxan. Uppräkningen enligt PVK-index innebär i snitt en höjning mellan 2,3-3,4 % årligen.

Övriga ändringar i taxan

Punkten om att kunna timdebitera utifrån utförd kontroll under det första verksamhetsåret utgår. En punkt har lagts till om att vid begäran om exportintyg, debitera med en timme per intyg. Arbetsuppgifter som rör import och annan exportkontroll debiteras med timavgift. Taxan tas med stöd av förordningen om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. Denna hänvisning har flyttats till annan plats i taxan. I punkten om att sätta ned eller efterskänka avgiften, har det gjorts ett tillägg om att även kunna höja avgiften om det finns särskilda skäl.

Påverkbara avgifter och effekter av aktiv tillsyn

Livsmedelsverksamheterna har genom erfarenhetsklassificering stora möjligheter att påverka sin årliga kontrollavgift. Genom att följa lagstiftningen och visa att de har ett system för egenkontroll, som ger effekt och är ändamålsenligt, kan verksamheten klassas upp från B från A av myndigheten. (B är normalläge och också där alla verksamheter placeras från början). Att klassas upp från B till A innebär för verksamheterna en halvering av den årliga kontrollavgiften. Trenden de senaste fyra åren är att allt fler verksamheter placeras i A. 2013 var siffran 79 stycken jämfört med 2011 då 50 stycken verksamheter befann sig i klass A. 2016 är det 92 stycken i erfarenhetsklass A. Miljöenhetens bedömning är att den aktiva tillsynen har varit en bidragande orsak till att allt fler verksamheter placeras i erfarenhetsklass A.

Kontinuerlig förbättring och effektivisering av tillsynen

Sedan 2007 har antalet tillsynsobjekt ökat kraftigt till i dagsläget drygt 600 stycken. Detta är i princip en fördubbling på grund av förändrad lagstiftning och en växande kommun. Detta har lett till att kontrollverksamheten har ökat betydligt i form av ökande antal kontroller samt beslut. Samtliga livsmedelsverksamheter har under de gångna åren fått kontrollbesök av myndigheten. Vi arbetar med mål, rutiner, mallar och ständiga förbättringar av verksamheten. Vi identifierar behovet av förbättringar genom fritextsvar i årliga brukarenkäter och kundsynpunkter i systemet. Varje år görs utifrån detta en handlingsplan för att förbättra verksamheten. Vi ser kontinuerligt över vårt arbetssätt. Miljöenheten har under flera år jämfört sig med flertalet kommuner i länet i Kommunförbundet Stockholms läns regi (KSL). Företagarna i våra brukarenkäter är överlag mycket nöjda med verksamhetens handläggningstider och servicenivå. Miljöenheten bedömer sammantaget att effektiviteten i verksamheten är hög. Enhetens ambition är att fortsättningsvis bibehålla denna nivå.

Förslaget om höjd taxa jämfört med taxan i andra kommuner

Prognosen för medelvärdet av timtaxan i Stockholms län för år 2017 är 1 150 kronor. Skillnaderna mellan kommunerna är dock stora. Exempelvis har Botkyrka en taxa på 980 kr, medan Stockholm stads taxa ligger på 1 280 kr. Stockholm stad planerar att höja taxan till 1 300 kr från och med 2017. Idag har Salem en timtaxa på 1280 kronor, Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 1 275 kronor, Solna 1 220 kronor och Södertälje 1 160 kronor.

Beräkning av taxa

SKL räknar med en kontrolltid per år och inspektör på 800 timmar exkl restid. Det innebär att genomsnittliga kostnaderna för en årsarbetskraft (livsmedelsinspektör) ska delas på 800 debiterbara timmar. För tid som gäller rättsvårdande (att skriva yttranden), obefogade klagomål och service/rådgivning kan inte avgift tas ut. Följande schablonkostnader ingår i uträkningen av taxa:

	Kronor/ årsarbetskraft	Kronor/timme
Personalkostnad livsmedelsinspektörer	614 000	767
Central kostnad (lokalhyra mm)	90 000	113
Enhets- och processövergripande kostnader (ärendehanteringssystem, datorer, telefoni, stödfunktioner, ledningsstöd, bilpool mm)	270 000	338
Totalt	974 000	1 217

Ekonomiska konsekvenser

Den nya timtaxan kommer att medföra ökade avgifter för livsmedelsföretagen i Nacka. För förskolor och restauranger som tilldelats 7 timmar i årlig kontrolltid, skulle det innebära en höjning av den årliga kontrollavgiften från 8 120 kr till 8 540 kr. För ett café som tilldelats 3 timmar i årlig kontrolltid, skulle detta innebära en höjning av den årliga kontrollavgiften från 3 480 kr. till 3 660 kr.

Med den nya timavgiften kommer intäkterna för livsmedelskontrollen (för fasta årliga avgifter, timavgifter för registrering samt för extra offentlig kontroll) att vara 3,9 miljoner kronor, jämfört med 3,75 miljoner kronor om man beräknar utifrån den nuvarande timavgiften.

Anslaget från miljö- och stadsbyggnadsnämnden har det senaste året motsvarat 25 % av livsmedelskontrollens budget. Med den nya timtaxan skulle anslagets andel av budgeten kunna minskas till 21 %.

Konsekvenser för barn

Det här beslutet innebär inga konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Taxa för provning och kontroll inom livsmedels- och foderområdena

Anna Green
Miljöchef
Miljöenheten
08-718 77 25
anna.green@nacka.se

Irene Thydén
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Miljöenheten
08-718 93 84
irene.thyden@nacka.se